

Kraftverket

Verdandis projekt Kraftverket är ett treårigt projekt med stöd från Allmänna arvsfonden som startade den första januari 2022 och avslutas i december 2024. Projektets metoder förvaltas av Brukarkraft – Verdandis resurscentrum för brukarinflytande. Här följer en kortfattad beskrivning av projektet. Följ oss på brukarkraft.se och i vårt nyhetsbrev som du kan beställa på hemsidan.

Projektets syfte

Syftet är att hjälpa unga med samsjuklighet av psykisk ohälsa och skadligt bruk och att förebygga att fler unga far illa. Projektet blir därför både rehabiliterande och förebyggande. Metoderna – som vi utvecklar tillsammans med unga i Kraftverket – kallar vi caféworkshop och webb-utbildning om rättigheter.

Psykisk ohälsa bland unga och risk för skadligt bruk och beroende är alltför vanligt i Sverige. Dessutom har riskerna för unga i riskzon ökat under pandemin. Distansundervisning har lett till svårigheter för elever med inlärnings- och språksvårigheter och utanförskapet har förvärrats. Sammantaget har detta lett till ökad risk för såväl psykisk ohälsa som skadligt bruk och beroende.

Ungas känsla av osäkerhet inför framtiden måste mötas med det som brukar kallas empowerment: inflytande över sitt eget liv och rätten att tillhöra verksamheter och mötesplatser. Detta ska kombineras med ökad kännedom om sina egna rättigheter och möjligheter att få stöd.

Fyra viktiga friskfaktorer är kunskap, inflytande, fritidssysselsättning och sociala nätverk.

Projektet ska också bidra till att förverkliga delar i barnkonventionen genom modeller för hur ungas rätt att höras kan tillvaratas.

Målet med Kraftverket

Det vi vill utveckla med Kraftverket är att foga samman vår kunskap om inflytandearbete med fritidsverksamhet i nykter och drogfri miljö. På så sätt ska enskilda unga stärkas i sin återhämtning.

Målet med Kraftverket är att unga med både psykisk ohälsa och skadligt bruk (och unga som är i riskzon för att hamna där) har kunskap om sina rättigheter och utnyttjar sin rätt till vård- och stödinsatser.

Vi vill medverka till att:

- Unga i tid tar aktiv del i vård- och stödinsatser (i kommun och hälso- och sjukvård).
- Unga tar del av konstruktiva fritidssysselsättningar i nykter och drogfri miljö.
- Personal i kommuner och föreningsliv som möter unga använder vårt verktyg caféworkshoppar för att stärka utsatta unga.

Målgrupp i projektet

Den primära målgruppen är unga mellan 15 och 25 år med skadligt bruk av alkohol/droger och psykisk ohälsa och som har stöd av hälso- och sjukvårdsenheter, socialtjänst och samordningsförbund.

Den primära målgruppen omfattar också unga i riskzon för skadligt bruk och psykisk ohälsa. De flesta i målgruppen kommer sannolikt att tillhöra gruppen som brukar kallas Uvas (unga som varken arbetar eller studerar).

Den sekundära målgruppen är personal i offentligt finansierad verksamhet som vänder sig till ovan nämnda målgrupp samt föreningsliv/ideell sektor som vänder sig till unga.

Metoder vi jobbar med

Många arbetar konkret med rättigheter för unga. Men en sammanhållen metod med båda målsättningarna – empowerment och meningsfull fritid – som vi vill utveckla med Kraftverket finns inte.

Vi ska, tillsammans med målgruppen, utveckla rättighetsutbildningar som underlättar för unga att hitta rätt bland samhällets stöd och serviceverksamheter. I caféworkshoppar utbildar vi ungdomsgrupper i sina rättigheter och stimulerar till deltagande i fritidsaktiviteter och föreningsliv där de bor.

Kommuner och lokalt fritids- och föreningsliv bjuds in till träffarna för att lyssna till ungdomarnas behov och för att informera om vad de kan erbjuda de unga. Inför träffarna anordnar vi webbseminarier om Kraftverkets metoder som riktar sig till berörd personal-

grupp. Förutom till dem som ska medverka vid träffar med ungdomarna erbjuds dessa seminarier också personer i föreningar och kommunala enheter med intresse för nya metoder för att involvera unga.

Viktigt med långsiktighet

De digitala rättighetsutbildningarna ska hela tiden hållas aktuella och utvecklas utifrån nya behov hos unga och/eller vårdverksamheter efter projektidens utgång. Vi erbjuder på uppdragsbasis kommunala och andra berörda verksamheter utbildning och stöd i att arbeta med Kraftverkets metod.

Caféworkshopparna kommer att fungera som studiecirkel genom ABF och finnas i deras utbildningskatalog. Metoden kommer att förvaltas av Verdandi genom vårt nationella resurscentrum Brukarkraft.

Vi utbildar bland annat Verdandis avdelningar och Skyddsvärnet för metodens nationella spridning. Vi erbjuder vår samlade kompetens inom området inflytande för utsatta unga till offentliga aktörer genom konferenser, informationsseminarier och utbildningsmaterial.

Ungdomar som deltagit i och utvecklat projektet förväntas sprida sina erfarenheter till andra unga och därmed öka efterfrågan på kunskap om rättigheter och vägar till meningsfull fritid.

 verdandi

med stöd av

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Verdandi bedriver fritidsverksamheter för barn och unga i alkohol- och drogfri miljö: läger- och fritidsgårdsverksamhet, läsläsning och svenskundervisning. Vi har öppen deltagardriven och kostnadsfri träffpunktsverksamhet på ett 30-tal orter i landet.

Vårt rättighetsarbete handlar om att stärka individer och grupper i hälso- och sjukvård och socialtjänst

– med brukarens behov i centrum. Metoderna, framarbetade tillsammans med berörda målgrupper, är bland annat *brukarstyrda brukarrevisioner*, *certifiering av brukarinflytande* och *Tredje kraften-modellen* (särskilt framtagna för målgruppen unga med samsjuklighet).

Vi har tagit fram och spridit flera material om brukarinflytande. Metoderna, som förvaltas och sprids

genom Verdandis resurscentrum Brukarkraft, lyfts fram av Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Socialstyrelsens "Öppna jämförelser".

Genom Brukarkraft har vi bildat ett nätverk med forskare från ett tiotal universitet och högskolor och genomför årligen konferenser om brukarinflytande för att stimulera till forskning om brukares delaktighet i sin egen rehabilitering.